

mæssesvis alle de andre Benge have været bevilgede, saaglig set, af Rigsdagen, er det ikke Tilfældet, med de fleste af de 40 Milioner, for ikke at sige dem alle, til Forsvarsvæsenet ekstraordinært, de ere ikke bevilgede. Konstitutionelt kan man selvfølgelig lige, at det altsammen er lige meget og lige lidt bevilget, men saaglig set ere de andre ekstraordinære Bevillinger givne, men disse ere ikke givne, det er en Forfælt. De Benge, der ere anvendte paa vort Forsvarsvæsen skal jeg ikke komme ind paa, det vilde tage for lang Tid, at optage den Debat, men jeg vil sige, at de ere udgivne mod Rigsdagens Nægtelse, altsaa ikke ere bevilgede af Rigsdagen. Den ærede Finansminister fremstillede den finansielle Stilling i noget gunstigere Bys, end jeg kan se den, jeg har ikke lagt nogen Tendens i min Fremstilling, jeg har kun villet give en saaglig, upartist Fremstilling, og efter de Rilder, jeg har set, at vil man finde, den er rigtig. Men om end jeg ikke kan se den finansielle Stilling i et saa gunstigt Bys, kan jeg godt indrømme, at der intet er i Vejen for, at vi, naar man ophører med det ekstraordinære Fæstningsbyggert, kunne faa tilstrækkelige Benge til andre Formaal. Jeg maa, inden jeg slutter udtale, at det er ikke nok, at Statskassen har Benge, det kommer ogsaa an paa, hvorledes Skatteborgerne ere stillede. Er den ærede Finansminister ogsaa overbevist om, at ligesom Statskassens Stilling er nogenlunde gunstig, da ogsaa Skatteborgernes Stilling er det? Jeg er noget tilbøjelig til at tro, at der er altfor mange Skatteborgere, hvis Indtægt har bestaaet i at gøre Gæld, altsaa at stæffe sig en negativ Formue. Jeg er noget tilbøjelig til at tro, at Skatteborgernes Stilling ikke er saa god. Jeg karakteriserede Finanslovsbehandlingen i de sidste Aar derigennem, at man ikke mere talte om at stæffe Skatteborgerne Lettelse, men at man derimod var staaet ind paa en helt anden Maade, nemlig at faa Pengene igen i Hænderne paa Skatteborgerne; om det er lykkes paa rette Maade, er et andet Spørgsmaal. Endvidere er det et Spørgsmaal, om der ikke er anvendt for mange Benge — hvad jeg mener, der er — til Formaal, som i hvert Fald ikke er produktive. Jeg tror imidlertid, det er værdt at overveje af Rigsdag og Regering, hvorledes Skatteborgernes Stilling er. Jeg skal efter det Rendstab, jeg har til Sagen, sige, at der er mange, navnlig blandt Landmændene, hvis Indtægter eller de Midler, de have benyttet, ere stæffede til Veje ved at gøre Gælden dermed, er der ikke nogen Fremgang i Formue.

Konsejlspræsidenten og Finansministeren (Estrup): Det er vistnok meget vanskeligt at besvare det Spørgsmaal, om et Samfundets Indtægter ere gaaede frem eller tilbage. Efter den Lejlighed, jeg har haft til at gøre personlige Saagtagelser, vilde jeg være meget tilbøjelig til at slutte mig til, hvad det ærede Medlem anførte: at store næringsdrivende Klasser her i Landet have set en finansiell Tilbagegang, og en betydelig, i de senere Aar særlig eller blandt andet Landmændene; men til at kunne foretage en Undersøgelse af, hvorledes det virkelig forholder sig i saa Henseende, har man jo kun meget faa Data. Vi have jo ingen Indkomstskat her i Landet, og selv om vi havde den, kunde man selvfølgelig ikke stole paa Indtægtsangivelserne derefter; vi have altsaa ikke nogen direkte Veiledning til Undersøgelse af, hvor store Statsborgernes Indtægter have været Aar efter Aar; men ad indirekte Vej kan man jo ganske vist komme til at gøre Slutninger, og jeg vil tilstaa, at den Slutning, som jeg derved kommer til at gøre, bliver ganske i modsat Retning af den, jeg havde ventet efter min personlige Saagtagelse. Jeg skal saaledes gøre opmærksom paa, hvad allerede et æret Medlem (Breinholt) før har fremhævet, i hvilken overordentlig høj Grad vore Toldindtægter ere stegne. Men jeg vil dog henstille, om ikke netop denne Stigning af Toldindtægterne viser, at Forbruget er steget her i Landet i samme Forhold. Dersom man altsaa ikke vil antage, at Forbrugsejnen er steget, samtidig med, at Forbruget er steget, ja, saa kommer man til den noget sørgelige Slutning, at Forbrugerne ere personlig nette Økonomer, naar de uden fornøden Forbrugsevne have forbrugt mere, end de tidligere forbrugte. Det er, tror jeg, en Slutning, som man ikke kan modsig. Hvis man dommer efter de stigende Toldintrader, saa maa man sige, at Samfundets Forbrugsevne, altsaa den samlede Indtægt, er steget, og dernæst, dersom man vil sammenligne de Beløb, der henstaa i Sparekasserne — Opgørelsen, der foreligger her for mig, gælder Aarene 1882—90 — saa fremgaar det deraf, at der i 1882 indstod i vore Sparekasser 337 Millioner, og i 1890: 501 Millioner, altsaa en ganske betydelig Forøgelse af det, der er opsparet i Sparekasserne. Hvordan man forklarer det eller bringer det i Samklang med, at der samtidig har været en gennemgaaende Formuesnedgang her i Landet, ja, det forstaaer jeg ikke.

Dersom man derimod vil indvende — og jeg er ogsaa forberedt paa, at det ærede Medlem vil indvende det — at disse Beløb